Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

21. ledna 2015 *

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 93/13/EHS — Smlouvy, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli — Hypoteční smlouvy — Klauzule týkající se úroků z prodlení — Zneužívající klauzule — Řízení o výkonu rozhodnutí týkajícího se hypotéky — Snížení výše úroků — Pravomoci vnitrostátního soudu“

Ve spojených věcech C-482/13, C-484/13, C-485/13 a C-487/13,

jejímž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Marchena (Španělsko) ze dne 12. srpna 2013, došlými Soudnímu dvoru dne 10. září 2013, v řízeních

Unicaja Banco SA

proti

Josému Hidalgu Ruedovi,

Maríi del Carmen Vega Martín,

Gestión Patrimonial Hive SL,

Franciscu Antoniu López Reinovi,

Rose Maríi Hidalgo Vega (C-482/13),

a

Caixabank SA

proti

Manuelu María Rueda Ledesmovi (C-484/13),

Rosariu Mesa Mesovi (C-484/13),

Josému Labella Crespovi (C-485/13),

Rosariu Márquezi Rodríguezovi (C-485/13),

Rafaelu Gallardo Salvatovi (C-485/13),

* Jednací jazyk: španělština.

Manuele Márquez Rodríguez (C-485/13),

Albertu Galán Lunovi (C-487/13),

Domingu Galán Lunovi (C-487/13),

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, S. Rodin, E. Levits (zpravodaj), M. Berger a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 10. září 2014,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Unicaja Banco SA J. Almoguera Valencia, abogado,

— za Caixabank SA J. Rodríguez Cárcamo a B. García Gómez, abogados,

— za španělskou vládu A. Rubio Gonzálezem a S. Centeno Huerta, jako zmocněnci,

— za Evropskou komisi J. Riusem, M. van Beekem a G. Valero Jordanou, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 16. října 2014,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu článku 6 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

2 Tyto žádosti byly podány v rámci sporů mezi (i) Unicaja Banco SA (dále jen „Unicaja Banco“) na straně jedné a J. Hidalgo Ruedou, M. del Carmen Vega Martín, Gestión Patrimonial Hive SL, F. A. López Reinou a R. M. Hidalgo Vega na straně druhé, (ii) Caixabank SA (dále jen „Caixabank“) a zaprvé M. M. Rueda Ledesmou a R. Mesa Mesa, zadruhé J. Labella Crespem, R. Márquez Rodríguez, R. Gallardo Salvatem a M. Márquez Rodríguez, jakož i zatřetí A. Galánem Lunou a D. Galánem Lunou ve věci vymáhání nezaplacených dluhů vzniklých na základě smluv o hypotečním úvěru uzavřených mezi uvedenými účastníky původních řízení.

Právní rámec

Směrnice 93/13

3 Článek 1 odst. 2 směrnice 93/13 stanoví:

„Smluvní podmínky [klauzule], které odrážejí závazná právní a správní ustanovení a ustanovení nebo zásady mezinárodních úmluv, jejichž stranami jsou členské státy nebo Společenství, zejména v oblasti dopravy, nejsou předmětem ustanovení této směrnice.“

4 Článek 3 odst. 1 této směrnice zní takto:

„Smluvní podmínka [klauzule], která nebyla individuálně sjednána, je považována za nepřiměřenou [zneužívající], jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti [dobré víry] způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.“

5 Článek 4 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„[…] posuzuje se nepřiměřenost smluvní podmínky [zneužívající povaha smluvní klauzule] s ohledem na povahu zboží nebo služeb, pro které byla smlouva uzavřena, a s odvoláním na dobu uzavření smlouvy s ohledem na všechny okolnosti, které provázely uzavření smlouvy, a na všechny další podmínky [klauzule] smlouvy nebo jiné smlouvy, ze kterých vychází.“

6 Článek 6 odst. 1 směrnice 93/13 stanoví:

„Členské státy stanoví, že nepřiměřené podmínky [zneužívající klauzule] použité ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou podle jejich vnitrostátních právních předpisů pro spotřebitele závazné a že smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, může-li nadále existovat bez dotyčných nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí].“

7 Podle čl. 7 odst. 1 uvedené směrnice:

„Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a konkurentů existovaly přiměřené a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí] ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.“

Španělské právo

8 Ochrana spotřebitele před zneužívajícími klauzulemi byla ve španělském právu nejprve zajištěna obecným zákonem 26/1984 o ochraně spotřebitelů a uživatelů (Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios) ze dne 19. července 1984 (BOE č. 176 ze dne 24. července 1984, s. 21686).

9 Obecný zákon 26/1984 byl poté novelizován zákonem 7/1998 o obecných smluvních podmínkách (Ley 7/1998 sobre Condiciones Generales de la Contratación) ze dne 13. dubna 1998 (BOE č. 89 ze dne 14. dubna 1998, s. 12304), který provedl směrnici 93/13 do vnitrostátního španělského práva.

10 Tato ustanovení byla převzata královským nařízením s mocí zákona 1/2007 o přepracovaném znění obecného zákona o ochraně spotřebitelů a uživatelů a souvisejících zákonů (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) ze dne 16. listopadu 2007 (BOE č. 287 ze dne 30. listopadu 2007, s. 49181).

11 Článek 83 královského nařízení s mocí zákona 1/2007 stanoví:

„1. Zneužívající klauzule jsou absolutně neplatné a považují se za nesjednané.

2. Část smlouvy, která je stižena neplatností, se upraví podle ustanovení článku 1258 občanského zákoníku a podle zásady dobré víry.

Pro tyto účely soud, který prohlásil neplatnost uvedených klauzulí, doplní smlouvu a může výhodněji upravit práva a zmírnit povinnosti zúčastněných stran za předpokladu, že smlouva nadále trvá, nebo důsledky neúčinnosti smlouvy za předpokladu, že byla spotřebiteli a uživateli způsobena významná škoda. Neplatnost smlouvy může soud prohlásit pouze v případě, že klauzule, které zůstávají zachovány, způsobují nerovnováhu v postavení zúčastněných stran, kterou nelze zhojit."

12 V návaznosti na rozsudek Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164) byla španělská právní úprava na ochranu spotřebitele pozměněna zákonem 1/2013 o prostředcích posílení ochrany hypotečních dlužníků, restrukturalizaci dluhů a o sociálním bydlení (Ley 1/2013 de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social) ze dne 14. května 2013 (BOE č. 116 ze dne 15. května 2013, s. 36373). Tento zákon pozměňuje zejména některá ustanovení zákona 1/2000 o občanském soudním řádu (Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil) ze dne 7. ledna 2000 (BOE č. 7 ze dne 8. ledna 2000, s. 575).

13 Článek 552 odst. 1 občanského soudního řádu, ve znění čl. 7 odst. 1 zákona 1/2013, stanoví:

„Pokud soud dojde k závěru, že některé z ustanovení obsažených v exekučním titulu uvedeném v čl. 557 odst. 1 lze kvalifikovat jako zneužívající klauzuli, vyslechne ve lhůtě 5 dnů účastníky řízení. Po vyslechnutí účastníků přijme ve lhůtě dalších pěti dnů rozhodnutí v souladu s čl. 561 odst. 1 bodem 3."

14 Článek 7 odst. 3 zákona 1/2003 doplnil do čl. 561 odst. 1 občanského soudního řádu bod 3, který zní následovně:

„Je-li konstatována zneužívající povaha jednoho nebo více ustanovení, určí vydané rozhodnutí důsledky takové povahy, a to buď nepřípustnost výkonu rozhodnutí, nebo nařídí výkon rozhodnutí bez uplatnění ustanovení považovaných za zneužívající."

15 Článkem 7 odst. 14 zákona 1/2013 je doplněn článek 695 občanského soudního řádu upřesněním, že existence zneužívajících klauzulí představuje důvod pro námitku v následujícím smyslu:

„1. V řízeních podle této kapitoly může povinná osoba, vůči níž je veden výkon rozhodnutí, vznést námitku proti výkonu rozhodnutí, jen pokud se opírá o následující důvody:

[...]

4. zneužívající povaha smluvního ustanovení, které je základem výkonu rozhodnutí nebo které určuje vymahatelnou částku."

16 Článek 3 odst. 2 zákona 1/2013 rovněž pozměňuje článek 114 hypotečního zákona (Ley Hipotecaria), když do něj doplňuje třetí pododstavec, který zní následovně:

„Úroky z prodlení v případě půjček nebo úvěrů poskytnutých k nabytí nemovitosti pro účely vlastního bydlení, které byly zajištěny zástavním právem k dotčené nemovitosti, nemohou přesáhnout trojnásobek zákonné úrokové míry a mohou být vymáhány pouze z částky nesplacené jistiny. Uvedené úroky z prodlení nelze v žádném případě kapitalizovat, s výjimkou případu uvedeného v čl. 579 odst. 2 písm. a) občanského soudního řádu."

17 Druhé přechodné ustanovení zákona 1/2013 konečně doplňuje:

„Omezení úroků z prodlení z hypoték zřízených k nemovitosti pro účely vlastního bydlení podle čl. 3 odst. 2 se uplatní na hypotéky zřízené po vstupu tohoto zákona v platnost.

Uvedené omezení platí rovněž pro úroky z prodlení stanovené v hypotečních úvěrech zajištěných zástavním právem k nemovitosti pro účely vlastního bydlení před vstupem zákona v platnost, které se stanou splatnými po jeho vstupu v platnost, jakož i na úroky z prodlení, které se staly splatnými k uvedenému datu a nebyly zaplaceny.

V řízeních o výkonu rozhodnutí nebo v řízeních o mimosoudním prodeji zahájených a neukončených před vstupem tohoto zákona v platnost a v řízeních, ve kterých již byla stanovena částka, pro kterou je navrhován výkon rozhodnutí nebo mimosoudní prodej, poskytne soudní tajemník nebo notář oprávněnému lhůtu 10 dnů na úpravu uvedené částky v souladu s ustanovením předchozího bodu."

Spory v původních řízeních a předběžné otázky

18 Věci v původních řízeních se týkají řízení o výkonu rozhodnutí týkajícího se hypotéky zahájených ze strany Unicaja Banco a Caixabank za účelem nuceného výkonu řady hypoték, které byly sjednány v období od 5. ledna 2007 do 20. srpna 2010 ve výši od 47 000 eur do 249 000 eur.

19 Ve věci C-482/13 byla pro hypoteční úvěr stanovena sazba úroků z prodlení ve výši 18 %, kterou bylo možno zvýšit, pokud bylo navýšením upravené úrokové sazby o čtyři procentní body dosaženo vyšší úrokové sazby, avšak při zachování horní hranice 25 % nominální roční sazby. Ve věcech C-484/13, C-485/13 a C-487/13 byla pro dotčené hypoteční úvěry stanovena sazba úroků z prodlení ve výši 22,5 %.

20 Všechny úvěrové smlouvy dotčené ve věcech v původních řízeních navíc obsahují klauzuli, podle níž v případě, že dlužník neplní povinnost splácet, věřitel může prohlásit úvěr za splatný před původně sjednaným datem splatnosti a požadovat splacení celé dlužné částky a zaplacení sjednaných úroků, úroků z prodlení, poplatků, nákladů a smluvních výdajů.

21 Unicaja Banco a Caixabank podaly u předkládajícího soudu v době od 21. března 2012 do 3. dubna 2013 návrhy na výkon rozhodnutí na částky dlužné na základě uplatnění sazeb úroků z prodlení uvedených v dotčených hypotečních smlouvách. V rámci těchto návrhů se tento soud zabýval otázkou, zda klauzule týkající se sazeb úroku z prodlení a použití těchto sazeb na jistinu, jejíž předčasná splatnost byla vyvolána opožděným splácením, nejsou „zneužívající" ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13.

22 Předkládající soud má v této souvislosti nicméně pochybnosti, pokud jde o důsledky, které musí s ohledem na druhé přechodné ustanovení zákona 1/2013 ze zneužívající povahy uvedených klauzulí vyvodit. Pokud by totiž musel toto ustanovení použít, musel by úroky z prodlení nechat přepočítat podle třetího pododstavce tohoto ustanovení.

23 Za těchto podmínek se Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Marchena rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Pokud vnitrostátní soud zjistí existenci zneužívající klauzule týkající se úroků z prodlení v rámci hypotečního úvěru, musí na základě směrnice 93/13 [...], a zejména čl. 6 odst. 1 uvedené směrnice, a za účelem zajištění ochrany spotřebitelů a uživatelů v souladu se zásadou rovnocennosti a zásadou efektivity konstatovat, že klauzule je neplatná a její obsah není závazný, nebo musí naopak ustanovení o úrocích zmírnit tím, že oprávněnému nebo poskytovateli úvěru uloží, aby přepočítal výši úroků?

2) Stanoví druhé přechodné ustanovení zákona 1/2013 [...] jasné omezení ochrany zájmů spotřebitele, když soudu implicitně ukládá povinnost zmírnit ustanovení o úrocích z prodlení, které je zneužívající povahy, tím, že přepočítá sjednaný úrok a zachová v platnosti ustanovení, které mělo zneužívající povahu, místo aby dané ustanovení prohlásil za neplatné, a tudíž pro spotřebitele nezávazné?

3) Je druhé přechodné ustanovení zákona 1/2013 [...] v rozporu se směrnicí 93/13 [...], a zejména s čl. 6 odst. 1 uvedené směrnice, když brání uplatnění zásady rovnocennosti a zásady efektivity v oblasti ochrany spotřebitele a brání uplatnění sankce neplatnosti a nezávaznosti ustanovení o úrocích z prodlení, jež mohou být považována za zneužívající a byla sjednána ve smlouvách o hypotečním úvěru uzavřených před vstupem zákona 1/2013 [...] v platnost?“

24 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 10. října 2013 byly věci C-482/13 až C-487/13 spojeny pro účely písemné i ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

25 Věci C-486/13 a C-483/13 byly odděleny z důvodu svého vyškrtnutí, a to v prvním případě usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 13. března a v druhém případě usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 3. října 2014.

K předběžným otázkám

26 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda musí být čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž je vnitrostátní soud, který rozhoduje v řízení o výkonu rozhodnutí týkajícího se hypotéky, povinen nechat přepočítat částky dlužné na základě klauzule smlouvy o hypotečním úvěru, která stanoví úroky z prodlení, jejichž sazba je vyšší než trojnásobek zákonné sazby, tak, že použije sazbu úroků z prodlení nepřekračující tento práh.

27 V této souvislosti je nutno bez dalšího konstatovat, že podle předkládajícího soudu jsou ustanovení smluv o hypotečním úvěru týkající se úroků z prodlení, v souvislosti s nimiž má rozhodnout o výkonu rozhodnutí, „zneužívající“ ve smyslu článku 3 směrnice 93/13.

28 V tomto kontextu je třeba připomenout, že pokud jde o důsledky, které je nutno vyvodit z konstatování zneužívající povahy určitého ustanovení smlouvy uzavřené mezi spotřebitelem a prodávajícím nebo poskytovatelem, ze znění čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 vyplývá, že vnitrostátní soudy mají pouze povinnost neuplatnit zneužívající klauzuli, aby vůči spotřebiteli nevyvolávala závazné účinky, avšak nemají pravomoc měnit její obsah. Vyjma změny vyplývající ze zrušení zneužívajících klauzulí totiž musí tato smlouva v zásadě nadále existovat bez jakékoli jiné změny, je-li v souladu s vnitrostátním právem taková další existence smlouvy právně možná (rozsudky Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, bod 65, jakož i Asbeek Brusse a de Man Garabito, C-488/11, EU:C:2013:341, bod 57).

29 Toto ustanovení zejména nelze vykládat v tom smyslu, že umožňuje vnitrostátnímu soudu snížit pokutu uloženou spotřebiteli namísto vyloučení použití celé dotčené klauzule ve vztahu k uvedenému spotřebiteli, pokud určí zneužívající povahu klauzule o smluvní pokutě obsažené ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem (rozsudek Asbeek Brusse a de Man Garabito, EU:C:2013:341, bod 59).

30 Kromě toho vzhledem k povaze a významu veřejného zájmu, na němž spočívá ochrana spotřebitelů, kteří se ve vztahu k prodávajícímu či poskytovateli nacházejí v nerovném postavení, směrnice 93/13 ukládá členským státům povinnost – jak vyplývá z jejího čl. 7 odst. 1 ve spojení s jejím dvacátým čtvrtým bodem odůvodnění – zajistit přiměřené a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání

zneužívajících klauzulí ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli (rozsudky Banco Español de Crédito, EU:C:2012:349, bod 68, jakož i Kásler a Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, bod 78).

31 Pokud by totiž vnitrostátní soud mohl měnit obsah zneužívajících klauzulí, splnění dlouhodobého cíle stanoveného v článku 7 směrnice 93/13 by mohlo být ohroženo. Taková možnost by totiž mohla přispět k eliminaci odrazujícího účinku pro prodávající a poskytovatele tím, že se takové zneužívající klauzule vůči spotřebiteli jednoduše neuplatní, a mohlo by je to svádět k používání uvedených klauzulí, jelikož by věděli, že i kdyby mělo být rozhodnuto o jejich neplatnosti, může vnitrostátní soud smlouvu v nezbytném rozsahu doplnit, takže by jejich zájmy byly tímto způsobem přesto zajištěny (rozsudky Banco Español de Crédito, EU:C:2012:349, bod 69, jakož i Kásler a Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, bod 79).

32 S ohledem na výše uvedené úvahy Soudní dvůr rozhodl, že čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 brání vnitrostátnímu právnímu předpisu, jenž vnitrostátnímu soudu umožňuje, aby při rozhodnutí o neplatnosti zneužívající klauzule ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem doplnil uvedenou smlouvu tak, že změní obsah této klauzule (rozsudky Banco Español de Crédito, EU:C:2012:349, bod 73, jakož i Kásler a Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, bod 77).

33 Soudní dvůr rovněž uznal, že vnitrostátní soud může nahradit zneužívající klauzuli dispozitivním ustanovením vnitrostátního práva pod podmínkou, že toto nahrazení bude v souladu s cílem čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 a umožní obnovit skutečnou rovnováhu mezi právy a povinnostmi smluvních stran. Tato možnost je však omezena na případy, v nichž by byl soud na základě neplatnosti zneužívající klauzule nucen zrušit smlouvu v plném rozsahu, čímž by spotřebitele vystavil důsledkům, které by ho penalizovaly (v tomto smyslu viz rozsudek Kásler a Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, body 82 až 84).

34 Nicméně ve věcech v původním řízení a s výhradou ověření, jež musí v tomto ohledu provést předkládající soud, nemůže mít zrušení dotčených smluvních klauzulí pro spotřebitele negativní důsledky, neboť částky, na které byla zahájena řízení o výkonu rozhodnutí týkajícího se hypotéky, budou nutně nižší, nebudou-li navýšeny uplatněním úroků z prodlení, které byly stanoveny v uvedených klauzulích.

35 Po připomenutí těchto zásad z předkládacích rozhodnutí vyplývá, že druhé přechodné ustanovení zákona 1/2013 stanoví snížení úroků z prodlení v případě půjček nebo úvěrů poskytnutých k nabytí nemovitosti pro účely vlastního bydlení, které byly zajištěny zástavním právem k dotčené nemovitosti. V tomto ustanovení se tedy stanoví, že v řízeních o výkonu rozhodnutí nebo v řízeních o mimosoudním prodeji zahájených a neukončených před vstupem tohoto zákona v platnost, to znamená před 15. květnem 2013, a v řízeních, ve kterých již byla stanovena částka, pro kterou je navrhován výkon rozhodnutí nebo mimosoudní prodej, musí být tato částka znovu přepočítána za použití úroku z prodlení, jehož sazba činí maximálně trojnásobek zákonné úrokové sazby, je-li sazba úroků z prodlení, která byla stanovena v hypoteční smlouvě, vyšší než tato sazba.

36 Jak bylo zdůrazněno španělskou vládou v jejích písemnostech a na jednání, jakož i generálním advokátem v bodech 38 a 39 jeho stanoviska, působnost druhého přechodného ustanovení zákona 1/2013 se vztahuje na všechny smlouvy o hypotečním úvěru, a liší se tak od rozsahu působnosti směrnice 93/13, která se vztahuje jen na zneužívající klauzule obsažené ve smlouvách, které uzavírá prodávající nebo poskytovatel se spotřebitelem. Z toho vyplývá, že povinnost dodržet práh odpovídající sazbě úroků z prodlení rovné trojnásobku zákonné úrokové sazby, která byla stanovena zákonodárcem, nepředjímá posouzení soudem zneužívající povahy klauzule stanovující úroky z prodlení.

37 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle čl. 4 odst. 1 směrnice 93/13 se zneužívající povaha smluvní klauzule musí posuzovat s ohledem na povahu zboží nebo služeb, pro které byla smlouva uzavřena, a s odvoláním na datum uzavření smlouvy s ohledem na všechny okolnosti, které provázely její uzavření. Z toho vyplývá, že z tohoto pohledu je třeba rovněž posuzovat důsledky, které může uvedená klauzule mít v rámci práva rozhodného pro smlouvu, což implikuje zkoumání vnitrostátního právního systému (viz usnesení Sebestyén, C-342/13, EU:C:2014:1857, bod 29 a citovaná judikatura).

38 V tomto ohledu je třeba dále připomenout, že vnitrostátní soud, jemuž byl předložen spor probíhající výlučně mezi jednotlivci, je při použití ustanovení vnitrostátního práva povinen přihlédnout k veškerým pravidlům vnitrostátního práva a vykládat je v co největším možném rozsahu ve světle znění, jakož i účelu směrnice použitelné v daném případě, tak aby mohlo být dosaženo výsledku, který by byl v souladu s cílem sledovaným touto směrnicí (rozsudek Kásler a Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, bod 64).

39 Proto je důležité vzít v úvahu, že jelikož druhé přechodné ustanovení zákona 1/2013 nebrání tomu, aby vnitrostátní soud, který je konfrontován se zneužívající klauzulí, mohl plnit svou funkci a uvedenou klauzuli nepoužil, směrnice 93/13 nebrání použití takovéhoto vnitrostátního ustanovení.

40 To zejména znamená, že pokud je vnitrostátní soud konfrontován se smluvní klauzulí týkající se úroků z prodlení, jejichž sazba je nižší než sazba stanovená ve druhém přechodném ustanovení zákona 1/2013, stanovení tohoto legislativního stropu nebrání uvedenému soudu posoudit případnou zneužívající povahu této klauzule ve smyslu článku 3 směrnice 93/13. Sazba úroků z prodlení, která je nižší než trojnásobek zákonné sazby, totiž nemusí být nutně považována za spravedlivou ve smyslu této směrnice.

41 Je-li sazba úroků z prodlení, kterou stanoví ustanovení smlouvy o hypotečním úvěru, naopak vyšší než sazba stanovená ve druhém přechodném ustanovení zákona 1/2013 a musí být v souladu s tímto ustanovením omezena, takováto okolnost nemůže bránit tomu, aby vnitrostátní soud mohl, nad rámec tohoto snižujícího opatření, z případné zneužívající povahy klauzule obsahující tuto sazbu vyvodit s ohledem na směrnici 93/13 všechny důsledky a případně provedl její zrušení.

42 Ze všech těchto úvah tedy vyplývá, že čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle níž je vnitrostátní soud, který rozhoduje v řízení o výkonu rozhodnutí týkajícího se hypotéky, povinen nechat přepočítat částky dlužné na základě klauzule smlouvy o hypotečním úvěru, která stanoví úroky z prodlení, jejichž sazba je vyšší než trojnásobek zákonné sazby, tak aby výše uvedených úroků nepřekračovala tento práh, pokud použití této vnitrostátní právní úpravy:

— nepředjímá posouzení zneužívající povahy takovéto klauzule uvedeným vnitrostátním soudem a

— nebrání tomu, aby tento soud uvedenou klauzuli nepoužil, pokud by měl dojít k závěru, že má „zneužívající“ povahu ve smyslu čl. 3 odst. 1 uvedené směrnice.

K nákladům řízení

43 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 6 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle níž je vnitrostátní soud, který rozhoduje v řízení o výkonu rozhodnutí týkajícího se hypotéky, povinen nechat přepočítat částky dlužné na základě klauzule smlouvy o hypotečním úvěru, která stanoví úroky z prodlení, jejichž sazba je vyšší než trojnásobek zákonné sazby, tak aby výše uvedených úroků nepřekračovala tento práh, pokud použití této vnitrostátní právní úpravy:

— **nepředjímá posouzení zneužívající povahy takovéto klauzule uvedeným vnitrostátním soudem a**

— **nebrání tomu, aby tento soud uvedenou klauzuli nepoužil, pokud by měl dojít k závěru, že má „zneužívající“ povahu ve smyslu čl. 3 odst. 1 uvedené směrnice.**

Podpisy.